

9 (I kl.) Pilietiškumo pagrindų ilgalaikis planas

Skyrius	Tema	Val. sk.	Galimos mokinių veiklos	Siūlomi aktualūs klausimai temos atskleidimui ¹	Siūlomi metodai ir informacinė/mokymo medžiaga	Indikatyvūs pasiekimų lygiai (remiantis siūlomais klausimais, metodais ir medžiaga) ²
I. SAVĖS IR VISUOMENĖS PAŽINIMAS IR TYRINĖJIMAS						
1. Istorinė demokratijos vertybių, principų ir demokratinio bendrabūvio raida	1) Istorinė demokratijos raida ir „pilietiškumo evoliucija“. (Demokratijos samprata: nuo Senovės Graikijos iki šiuolaikinės visuomenės. Tiesioginės ir atstovaujamosios demokratijos panašumai ir skirtumai. Istorinė pilietybės ir piliečio sampratos raida Lietuvoje ir	1-2	Istorinių tekstų, rašytinių šaltinių ir medijų pavyzdžių analizė. Diskutuoti pilietinės visuomenės gyvenimo klausimais, išklaudyti kito nuomonę, pareikšti savąją, ją argumentuoti. Tiesioginės Atėnų demokratijos ir modernios atstovaujamosios demokratijos modelio	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Daugialypė pilietybė</i> (Skirtingų pilietybės įgijimo būdų palyginimas. Situacijų su pilietybės įgijimu ir netekimu pavyzdžių analizė) - Kovos už demokratiją ir pilietines teises pavyzdžiai - Pilietinės iniciatyvos ir akcijos pasaulyje, bei Lietuvoje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Debatai “Už” ir “Prieš” daugialypę pilietybę - Referendumo dėl daugialypės pilietybės organizavimas mokyklos bendruomenėje - Kompasas: žmogaus teisių ugdymo vadovas darbui su jaunuimu (metodas “Kovotojai už teises”), leidinys lietuvių k. prieinamas popierinių formatu, leidinys anglų k. prieinamas 	<p>A4.3-4, A5.3-4</p> <p>B1.4, B2.4</p> <p>A1.3, A2.3-4, A5.3, B2.2</p>

¹ Paprastu šriftu pateiktos veiklos/klausimai yra perkeltos iš skilties “Galimos mokinių veiklos”, kursyvu pateiktos siūlomos papildomos (sukonkretintos) veiklos/klausimai temos atskleidimui

² Pasiekimų lygiai nurodyti pagal pasiekimų lygių požymių lentelę.

	<p>pasaulyje. Pilietybės įgijimo ir netekimo principai bei procedūros Lietuvoje ir pasaulyje.*)</p>	<p>palyginimas. Tiesioginės demokratijos raiškos formų pavyzdžiai šiuolaikinėje visuomenėje. Pilietybės modelio palyginimas: nuo antikos iki dabar. Lietuvos pilietybės raida nuo bajoriškosios demokratijos modelio, tarpukario Lietuvos ir iki dabar. Kovos už demokratiją ir pilietines teises pavyzdžiai. Pilietinės iniciatyvos ir akcijos pasaulyje, bei Lietuvoje. Skirtingų pilietybės įgijimo būdų palyginimas. Situacijų su pilietybės įgijimu ir netekimu pavyzdžių analizė.</p> <p>https://asmanau.wordpress.com/</p>		<p>https://rm.coe.int/comp-ass-eng-rev-2020-web/1680a08e40</p> <p>LRT radijo ir Rytų Europos studijų centro tinklalaidės „Minsko ekspresas“ (galima perklausyti LRT audiotekoje, epizodai rengiami lietuvių ir rusų kalbomis), skirtos Baltarusijos politinei, sociokultūrinei, saugumo, energetikos politikos raidai (istorinis dialogas, ekonomika, įvairių socialinių grupių mobilizacijos ypatumai, žurnalistai ir menai).</p>	<p>A2.3-4, A5.3-4, B1.2-4, C2.3-4</p>
--	---	--	--	--	---------------------------------------

		https://duomenys.ugdome.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240 https://sodas.ugdome.lt/paieska#?type=LEARNING_CONTENT&phrase=Pilieti%C5%A1kumas https://epilietis.lrv.lt/dalyvauk-priimant-ir-keiciant-sprendimus			
<p>2) Pagrindiniai demokratijos principai ir demokratinės vertybės. (Prigimtinės teisės samprata. Valdžių padalijimo principai, daugumos valdžia ir mažumų teisės, lygybė prieš įstatymą, žmogaus teisės ir laisvi rinkimai. Bendražmogiškų vertybių idėja. Atsakomybė, kaip pilietinė vertybė. Individualumas ir originalumas, kaip</p>	1–2	<p>Diskutuoti pilietinės visuomenės gyvenimo klausimais, išklausti kito nuomonę, pareikšti savąją, ją argumentuoti. Nagrinėti demokratinių vertybių pavyzdžius, nusakyti pagrindines demokratijos vertybes, demokratinio bendrabūvio priemones ir jų svarbą bendram sugyvenimui.</p>	<p>Nagrinėti demokratinių vertybių pavyzdžius, nusakyti pagrindines demokratijos vertybes, demokratinio bendrabūvio priemones ir jų svarbą bendram sugyvenimui</p> <p>Nurodyti demokratinio ir pilietinio dalyvavimo formas ir būdus, analizuoti konstruktyvaus ir destruktivaus piliečių</p>	<p>Kompasas: žmogaus teisių ugdymo vadovas darbui su jaunimu (metodas “Ryšių kūrimas”) - leidinys lietuvių k. prieinamas popierinių formatu, leidinys anglų k. prieinamas https://rm.coe.int/comp-ass-eng-rev-2020-web/1680a08e40</p> <p>Kompasas: žmogaus teisių ugdymo vadovas darbui su jaunimu (metodas “The Mosque in Sleepyville”), leidinys anglų k. prieinamas https://rm.coe.int/comp</p>	<p>A1.3, A2.3, A4.3, B2.2, C2.3</p> <p>A1.1, A2.4, A3.3, A4.3, C2.4, B3.4</p>

<p>visuomeninė vertybė. Moralinių ir politinių principų santykio problema. <i>Individo savaiminio vertingumo problema ir individų laisvių konfliktai.*</i>)</p>	<p>Analizuoti ir vertinti savo ir kitų asmeninę atsakomybę skleidžiant demokratines vertybes. Nurodyti demokratinio ir pilietinio dalyvavimo formas ir būdus, analizuoti konstruktyvaus ir destruktivaus piliečių dalyvavimo valstybės gyvenime pavyzdžius. Diskutuoti, kaip mokėjimas mokytis padeda stiprinti demokratiją, kodėl reikia nuolat analizuoti, vertinti asmeninį ir visuomenės gyvenimą, politinius procesus, žinių ir praktinės veiklos, moralinio apsisprendimo dermę Nagrinėti ir vertinti, kaip nuo piliečio</p>	<p>dalyvavimo valstybės gyvenime pavyzdžius <i>Sąsajos tarp skirtingų demokratinės valstybės sektorių (Vyriausybė, NVO, piliečiai, žiniasklaida) Konstruktyvaus piliečių dalyvavimo valstybės gyvenime aspektų tyrnėjimas per patyriminę veiklą Demokratijos vertybės LR Konstitucijoje</i></p>	<p>ass-eng-rev-2020-web/1680a08e40</p> <p>Metodinė priemonė <i>Atviras kodas: PILIETIS</i> (Demokratinių vertybių dėstymo modulis)</p> <p>Politikos stebėsenos platforma „Žinau, ką renku“ - nešališkas politikos stebėsenos tinklas, kuriame dalyvauja jauni žmonės iš įvairių Lietuvos miestų ir miestelių. Tinklas siekia, kad Lietuvos politikai būtų atskaitingi rinkėjams, skatindamas piliečius sąmoningai dalyvauti viešajame gyvenime ne tik prieš rinkimus, bet ir po jų. https://www.zin aukarenu.ku.lt/ (svetainė bus atnaujinta 2021 m. rudenį)</p> <p><i>Piliečių asamblėja:</i> EBPO rekomendacijos</p>	<p>A1.4, A2.4, B1.4, B2.4</p> <p>A1.4, A4.4, A5.4, B2.4, C1.4, C2.4, C3.4</p> <p>A1.3, A2.3-4, A4.3-4, B1.3-4, C2.4, C3.4</p>
---	--	---	--	---

			<p>dalyvavimo valstybės kūrimo ir valdyme priklauso demokratinės valstybės ateitis, nusakyti gero piliečio požymius.</p> <p>https://mokslai.lietuviuzodynas.lt/teise/pagrindiniai-valstybes-pozymiai</p> <p>https://asmanau.wordpress.com/</p> <p>https://duomenys.ugdome.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240</p> <p>https://sodas.ugdome.lt/paieska#?type=LEARNING_CONTENT&phrase=Pilieti%C5%A1kumas</p>		dėl visuomenės įtraukimo į sprendimų priėmimą (galima mokyklos/vietos bendruomenės simuliacija)	
<p>2. Žmogaus teisių sampratos raida, piliečio pareigų ir teisių</p>	<p>3) Žmogaus teisių raida pasaulyje ir Lietuvoje. (Žmonių santykius reguliuojančių taisyklių, žmogaus teisių istorinė raida ir etapai. Žmogaus teises reglamentuojančių</p>	1-2	<p>Mokiniai sąvoką teisė nagrinėja analizuodami teisės ir pareigos santykį. Pabrėžiama pareigos svarba įgyvendinant teises.</p> <p>https://manoteises.lt/zmogaus-teises/</p>	<p>Sudaromos sąlygos tirti žmogaus teisių padėtį mokyklos ir vietos bendruomenėse</p> <p>Nagrinėdami Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus teisės aktus, individualiai arba</p>	<p>Kompasas: žmogaus teisių ugdymo vadovas darbui su jaunimu (metodas “Teisių Bingo” ir “Vaikų teisės”), leidinys lietuvių k. prieinamas popierinių formatu, leidinys anglų k. prieinamas</p> <p>https://rm.coe.int/comp</p>	A1.4, A2.4, , A4.3, A5.3, C4.3,

<p>santykis</p>	<p>dokumentų principai ir jų analogai Lietuvoje, pasirinktinai: <i>Visuotinė žmogaus teisių deklaracija*</i>, <i>Jungtinių tautų vaiko teisių deklaracija*</i>, <i>Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencija*</i>, <i>Europos žmogaus teisių konvencija*</i>, <i>Lietuvos Respublikos Konstitucija*</i>, <i>Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas*</i>, <i>Civilinis kodeksas – šeimos teisė*</i>, <i>Administracinė teisė - savivaldybių ir mokyklų, vaikų ir mokinių teises reglamentuojantys dokumentai*</i>. <i>Žmogaus teisių pažeidžiamumas –</i></p>		<p>Sudaromos sąlygos tirti žmogaus teisių padėtį mokyklos ir vietos bendruomenėse. Nagrinėdami Lietuvos Respublikos Konstituciją ir kitus teisės aktus, individualiai arba grupėse mokiniai aiškinasi, kokios įgyvendinamos vaiko ir žmogaus teisės. Atlieka tyrimą, kaip kuri nors iš teisės aktų normų įgyvendinama praktikoje, teikia pasiūlymų, kaip jie patys galėtų prisidėti prie nagrinėjamos teisės įgyvendinimo. Diskutuoja, kaip įstatymų vykdymas stiprina pilietinę visuomenę. Remdamiesi vaikų ir žmogaus teises reglamentuojančiais</p>	<p>grupėse mokiniai aiškinasi, kokios įgyvendinamos vaiko ir žmogaus teisės <i>Susipažįsta su Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir JRT Vaiko teisių konvencijos pagrindinėmis nuostatomis</i> <i>Diskutuoja apie įvairių vaiko teisių, įtvirtintų Vaiko teisių konvencijoje, aktualumą asmeniniame gyvenime</i> Nagrinėja žmogaus teisių pažeidimo atvejus <i>kaimyninėje valstybėje</i></p>	<p>ass-eng-rev-2020-web/1680a08e40</p> <p>Žmogaus teisių centro Viasna, siekiančio stiprinti pilietinę visuomenę Baltarusijoje, grindžiamą pagarba žmogaus teisėms, informacija apie žmogaus teisių situaciją ir Baltarusijos režimo pažeidimus (anglų k.)</p> <p>Metodinė priemonė <i>Atviras kodas: PILIETIS</i> (Demokratinių vertybių dėstymo modulis, Pagarbos įvairovei dėstymo modulis)</p>	<p>A2.3, A5.3, C2.3,</p> <p>A1.4, A2.4, B1.4, B2.4 A3.3, C2.3, C5.3</p>
-----------------	--	--	--	--	--	--

	<i>smurtas artimoje aplinkoje, prekyba žmonėmis, darbo jėgos išnaudojimas.*)</i>		dokumentais (Konstitucija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, deklaracijomis ir konvencijomis), įvairiais informacijos šaltiniais (asmenine patirtimi, internetu, spauda, televizija, statistikos duomenimis ir kt.), mokiniai nagrinėja vaiko (smurtas, patyčios ir kt.) ir žmogaus (diskriminacija, rasizmas, prekyba žmonėmis, vartotojų teisių pažeidimai ir kt.) teisių pažeidimo atvejus artimiausioje socialinėje aplinkoje ir Lietuvoje, pateikia pagalbos konkrečiu atveju alternatyvų arba sukuria pagalbos teikimo planą.			
--	--	--	---	--	--	--

			<p>Naudodamiesi informacijos šaltiniais, aiškinasi, kur galima kreiptis, kai pažeidžiamos žmogaus teisės Lietuvoje, kurioje nors iš Europos sąjungos ar ne Europos Sąjungos valstybių.</p> <p>https://manoteises.lt/zmogaus-teises/ https://www.lrkt.lt/data/public/uploads/2015/11/vaiko-konstitucija-internetui.pdf https://www.lrk.lt/https://asmanau.wordpress.com/ https://duomenys.ugdoma.lt/?/veikla/aktualijos/med=15/240</p>			
	<p>4) Teisės ir teisingumo samprata ir lygiateisiškumo principas. (Teisės normų samprata ir paskirtis.</p>	1-2	<p>Aiškintis, kas yra įstatymas, ką reiškia įstatymo viršenybės užtikrinimas. Aiškintis, ką reiškia gyventi teisinėje valstybėje. Nusakyti</p>			

<p>Teisingumo ir teisėtumo santykio problema. Lygiateisiškumo ir teisingumo įgyvendinimo principai ir institucijos Lietuvoje: Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, Lietuvos apeliacinis teismas, apygardos ir apylinkių teismai, teismų ir teisminių sprendimų problemos. Lygiateisiškumo ir teisingumo principo įgyvendinimo institucijos Europoje: Tarpautinio Teisingumo Teismo, Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Europos</p>		<p>teisinės valstybės principus. Palyginti, kuo teisės norma skiriasi nuo kitų taisyklių, teisės ir moralės santykį konkrečiose situacijose. Paaikškinti, kodėl teisės normos turi ginti visuomenei priimtinas socialines vertybes. Paaikškinti, kaip ir kur galima kreiptis Lietuvoje, Europoje ar kitur, kai pažeidžiamos žmogaus teisės. Apibūdinti Lietuvos teisinę sistemą. Analizuoti praktines situacijas ir atpažinti, kokių teisės šakų normos gali jas reguliuoti. Bendrais bruožais apibūdinti Europos Sąjungos teisinę sistemą. https://manoteises.lt/zmogaus-teises/</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>Sąjungos teisingumo teismo jurisdikcijos. Individuo ir visuomenės interesų gynimo procesų pavyzdžiai. Teisės šakos, jų paskirtis ir šaltiniai. <i>Konstitucinės, civilinės, baudžiamosios, darbo ir administracinės teisės sritys, teisės normų sąvadų - kodeksų analizės problemos. * Teismo proceso inscenizacijos metodas. *)</i></p>		<p>https://www.tf.vu.lt/studijuok/teises-pamokos/ https://www.teismai.lt/lt/visuomenei-ir-ziniasklaidai/teismai-ir-teisejai/teismusistema/153 https://sale.teismai.lt/ https://e.teismas.lt/lt/public/home/ https://www.lrkt.lt/data/public/uploads/2015/11/vaiko-konstitucija-internetui.pdf https://www.lrk.lt/ https://www.draugiskasinternetas.lt/ https://asmanau.wordpress.com/ https://duomenys.ugdoma.lt/?/veikla/aktualijos/med=15/240</p>			
<p>II. DALYVAVIMAS IR POKYČIŲ INICIJAVIMAS BENDRUOMENĖJE</p>					

<p>3. Sociali zacija ir visuomeniniai santykiai. Demokratinis bendra būvis ir pilietinė visuomenė</p>	<p>5) Visuomenė ir tolerancija. (Socialinės grupės ir subkultūros. Asmenybės ir bendruomenės, asmens ir socialinės grupės santykio problematika. Istorinės ir šiuolaikinės antisemitizmo, rasizmo, religinio fundamentalizmo, homofobijos problemos Lietuvoje ir pasaulyje. Socialinių santykių stereotipai, socialiniai vaidmenys, negatyvus socialinio elgesio priežastys ir scenarijai. Psichologinio ir fizinio smurto problemos: patyčios,</p>	<p>1-2</p>	<p>Atpažinti ir nagrinėti rasinės, tautinės, religinės tolerancijos ir netolerancijos atvejus. Atpažinti ir nagrinėti teigiamus ir neigiamus nacionalizmo bruožus. Paaikškinti rasinės, tautinės ir religinės tolerancijos esmę. Pateikti tolerancijos tradicijų Lietuvoje pavyzdžių ir paaikškinti jų svarbą. Rasti rasinės, tautinės ir religinės tolerancijos ir netolerancijos pavyzdžių ir juos nagrinėti. Diskutuoti apie istorijos ir dabarties reiškinius, konfliktų priežastis ir pasekmes visuomenei. Atskleisti tolerancijos ir netolerancijos ribas.</p>	<p><i>Tyrinėti asmenines išankstines nuostatas ir stereotipus apie kultūras, įvardyti, kas juos formuoja; Diskutuoti nevienareikšmiais klausimais.</i></p> <p><u>Siūlomos papildomos veiklos už mokyklos ribų:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pažintinis vizitas Čiunės Sugiharos namuose – muziejuje Kaune - Pažintinis maršrutas po Kauną Sugiharos keliu - https://kaunastika.lt/map/sugiharos-keliu - Pažintis su migrantais, prieglobsčio prašytojais ir pabėgėliais Lietuvos Raudonojo Kryžiaus 	<p>Europos jaunimo kampanijos prieš rasizmą, ksenofobiją, antisemitizmą ir netoleranciją “Visi skirtingi, visi lygūs” metodinis rinkinys (metodas “Antonijus ir Ali”) // https://vbplatforma.org/LT/biblioteka/355</p> <p>Lygių galimybių plėtros centras (2008). <i>Galime keisti(-s)</i>, Vilnius // https://vbplatforma.org/LT/biblioteka/395 (metodas “Teiginių aptarimas”)</p>	<p>A1.2, C5.3</p> <p>A2.3, A3.3, C5.3</p>
---	--	------------	--	--	---	---

	mobingas, diskriminacija.)		Savaitės „Veiksmo savaitė be patyčių“ metu dalyvauti mokyklos renginiuose. https://www.bepatyciu.lt/ https://www.draugiskasinternetas.lt/ https://asmanau.wordpress.com/ https://duomenys.ugdo.me.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240	draugijoje, Caritas užsieniečių integracijos programoje, Pabėgėlių integracijos centre Rukloje		
6)	Socialinės atskirties problemos Lietuvoje ir pasaulyje. (Socializacijos principai ir problemos. Nesėkminga socializacija ir asocialumo problema. Socialinės atskirties	1-2	Atpažinti artimoje aplinkoje ir vietos bendruomenėje kylančias socialines, problemas, jų priežastis, pasekmes ir sprendimo galimybes. Paaiškinti, kas yra solidarumas ir socialinis teisingumas. Pateikti solidarumo ir socialinio	Aiškintis kaip socialinis teisingumas ir solidarumas pasireiškia mokykloje, bendruomenėje, Lietuvos ir pasaulio visuomenės gyvenime. Analizuoti socialinės atskirties	Nacionalinio skurdo mažinimo organizacijų tinklo (NSMOT) metinės ataskaitos (informacija apie skurdą ir socialinę atskirtį Lietuvoje. Trumpas sąvokų paaiškinimas). NSMOT taip pat yra parengęs kortelių žaidimą „Mitai ir faktai apie skurdą Lietuvoje“, skirtą supažindinti dalyvius	A2.3, A4.2, A5.3

<p>priežastys, pavyzdžiai ir sprendimo būdai. Priklausomybės ir žalingi įpročiai, jų priežastys ir prevencija. Valstybės institucijų ir piliečių vaidmuo įgyvendinant sveikos visuomenės ir sveikos gyvensenos tikslus. <i>Valstybės institucijų vaidmuo, sprendžiant socialinės politikos klausimus, pasirinktinai : Jungtinių Tautų Ekonominė ir Socialinė Taryba ir Europos Sąjungos vykdoma socialinė politika.* LR Seimo Socialinių reikalų ir darbo komiteto, Lietuvos Respublikos</i></p>		<p>teisingumo pavyzdžių iš savo aplinkos arba žiniasklaidos pranešimų. Aiškintis kaip socialinis teisingumas ir solidarumas pasireiškia mokykloje, bendruomenėje, Lietuvos ir pasaulio visuomenės gyvenime. Analizuoti socialinės atskirties priežastis ir pasekmes, nagrinėjant skurdo ir kitas aktualias problemas (nusikaltimai, žalingi įpročiai, įvairios priklausomybės), aplinkosauga (atliekų tvarkymas, oro tarša ir kt.) Lietuvoje ir pasaulyje. Diskutuoti apie piliečio ir valstybės</p>	<p>priežastis ir pasekmes, nagrinėjant skurdo ir kitas aktualias problemas Lietuvoje ir pasaulyje. <i>Tyrinėti priklausymo socialinei ar kultūrinei mažumai pasekmes (pvz., nelygios galimybės, diskriminacija, atskirtis), analizuoti socialinių ir kultūrinių mažumų nelygybės ir diskriminacijos priežastis Diskutuoti apie tarptautinių organizacijų vaidmenį, siekiant socialinio solidarumo</i></p>	<p>su skurdo ir socialine padėtimi Lietuvoje (ieško finansinių galimybių parengti virtualų žaidimą pagal kanadiečių pavyzdį http://playspent.org/).</p> <p>JT ECOSOC simuliacija.</p> <p>Kompasas: žmogaus teisių ugdymo vadovas darbui su jaunimu (metodas “Ženk žingsnį pirmyn”), leidinys lietuvių k. prieinamas popierinių formatu, leidinys anglų k. prieinamas https://rm.coe.int/comp-ass-eng-rev-2020-web/1680a08e40</p> <p>Metodinė priemonė <i>Atviras kodas: PILIETIS</i> (Socialinio solidarumo dėstymo modulis)</p>	<p>C4.3-4</p> <p>A4.2-3, C5.3</p> <p>A1.2-3, A3.3. A4.2-3, B1.3-4, C5.3</p>
--	--	--	---	--	---

<p><i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos jurisdikcijos ir kompetencijos.* Žalingų įpročių prevencijos projektai ir akcijos mokykloje.*</i></p>		<p>atsakomybės santykį sprendžiant problemas. Atlikti tyrimus ir siūlyti galimas nagrinėjamų problemų sprendimo galimybes. Pateikti sveikatos saugojimo ir stiprinimo, sveikatai palankios elgsenos pavyzdžius. „Savaitė prieš žalingus įpročius“ metu dalyvauti mokyklos bendruomenės organizuojamose akcijose, pamokoje kurti „Žalingų įpročių antireklamą“.</p> <p>https://asmanau.wordpress.com/ https://duomenys.ugdoma.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240 https://www.llri.lt/svietimo-centras/kaip-ugdyti-socialiai-samoninga-moksleivi</p>			
---	--	---	--	--	--

<p>7) Kultūrų įvairovė ir socialinės mažumos (Lietuvos tautinių ir religinių mažumų problematika ir istorinis kontekstas. Šiuolaikinės demokratinės visuomenės kultūrinė įvairovė: seksualinės, kultūrinės, socialinės mažumos. Lietuvos tautinių ir religinių mažumų teisės ir valstybės politika tautinių mažumų klausimu. <i>Tautinių mažumų įstatymas, LR Konstitucija, Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencija*</i>).</p>	<p>1-2</p>	<p>Palyginti tautines kultūras ir etnines mažumas Lietuvoje. Paaiškinti kultūrų įvairovę, jų unikalumą ir būtinumą jas išsaugoti. Pasirengti pristatyti kelias pasirinktas kultūras, pabrėžti jų išskirtinumą, tyrinėti lietuvių požiūrį į mažumas ir santykių su jomis praeityje ir dabartiniu laikotarpiu. Atskleisti demokratinės santvarkos suteikiamas galimybes bendruomenių formavimuisi ir įvairialypės visuomenės raidai. Atskleisti įvairių profesinių, religinių, etninių, amžiaus,</p>	<p><i>Apibūdinant savo tapatybę, tyrinėti visuomenės socialinę ir kultūrinę įvairovę</i></p>	<p>Kompasas: žmogaus teisių ugdymo vadovas darbui su jaunimu (metodas “Kas aš esame”), leidinys lietuvių k. prieinamas popierinių formatu, leidinys anglų k. prieinamas https://rm.coe.int/comp-ass-eng-rev-2020-web/1680a08e40</p> <p>Lygių galimybių plėtros centras (2008). <i>Galime keisti(-s)</i>, Vilnius // https://vbplatforma.org/LT/biblioteka/395 (metodas “Mano tapatybės fragmentai”)</p> <p>Metodinė priemonė “Atviras kodas: PILIETIS” (metodas iš modulio “Pagarba įvairovei” “Socialinė įvairovė ir diskriminacija”)</p>	<p>A3.2-3, A4.2-3</p> <p>A2.3, A3.3, C5.3</p> <p>A2.3, A3.3, C5.3</p>
--	------------	--	--	--	---

		<p>lyties visuomenės socialinių grupių ir subkultūrų pavyzdžius.</p> <p>https://asmanau.wordpress.com/</p> <p>https://duomenys.ugdoma.lt/?/veikla/aktualijos/med=15/240</p>			
<p>8) Savanorystė. Savanorystės sritys, galimybės dalyvauti ir veikti. Jaunimo savanorystės organizacijos ir projektai Lietuvoje bei Europos Sąjungoje.</p>	1-2	<p>Savanorystės ir savanoriavimo galimybių ir būdų aptarimas. Savanoriškos veiklos tiek Lietuvoje, tiek užsienyje pavyzdžiai. Švietimo ir mokslo ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, įvairių valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, Europos savanorių tarnybos, savanorišką veiklą</p>	<p>Savanorystės ir savanoriavimo galimybių ir būdų aptarimas. Savanoriškos veiklos tiek Lietuvoje, tiek užsienyje pavyzdžiai. Švietimo ir mokslo ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, įvairių valstybinių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, Europos savanorių</p>	<p>Nacionalinio švietimo NVO tinklo, Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos ir Lietuvos skautijos iniciatyva „Padėsiu mokytis“</p> <p>Jaunimo savanoriška tarnyba: https://jrd.lt/savanoryste/jst</p>	<p>B1.4, B2.4</p> <p>B1.4, B2.4</p>

		<p>koordinuojančių organizacijų pristatymai. Savanorišką veiklą išbandžiusiųjų asmenų mentorystė, gerosios patirties pavyzdžiai.</p> <p>https://zinauviska.lt/ https://jaunimogarantijos.lt/lt/savanoriauk/24 https://www.jtba.lt/eur opos-solidarumo-korpusas/ https://asmanau.wordpress.com/ https://duomenys.ugdoma.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240 https://duomenys.ugdoma.lt/?mm/socialinis/med=11/253 https://www.llri.lt/svietimo-centras/kaip-ugdyti-socialiai-samoninga-moksleivi</p>	<p>tarnybos, savanorišką veiklą koordinuojančių organizacijų pristatymai</p>		
--	--	---	--	--	--

III. SOCIALINIŲ RYŠIŲ KŪRIMAS IR PALAIKYMAS						
4. Ekonominės ir politikos santykių problema	<p>9) Ekonominė politika ir ekonominė visuomenės raida.</p> <p>Rinkos ekonominė sistema. Viešasis ir privatus sektorius. Ekonominės demokratijos samprata. Valstybinė, viešoji, privati ir intelektinė nuosavybė. Autorių teisės ir jų apsauga. LR konstitucija ir ekonominiai santykiai valstybėje, darbo teisę reglamentuojantys įstatymai. Vyriausybės vaidmuo kuriant unikalią ir savitą ekonominę valstybės sistemą. Vartotojo ir gamintojo teisės ir</p>	1-2	<p>Remiantis Lietuvos visuomenės gyvenimo pavyzdžiais, aiškintis, kaip laisvoji ir socialiai orientuota rinka gali prisidėti prie socialinės ir ekonominės gerovės kūrimo. Aiškintis pagrindinius laisvosios rinkos principus, analizuoti, kas yra socialiai orientuota rinka, kuo skiriasi vartotojų ir gamintojų teisės ir kuo skiriasi valstybinė, viešoji, privati ir intelektinė nuosavybė. Vietos įmonių ir įstaigų lankymas, susipažinimas su vietos verslais, jų veikimo principais. Nagrinėti, kaip galima pasinaudoti vartotojų teisėmis</p>	<p>Aiškintis įstatymus ir projektus, kurie reguliuoja jaunimo įsidarbinimo galimybes</p> <p><i>Tyrinėti skirtingų produktų tiekimo grandines (nuo žaliavos išgavimo iki produkto gyvavimo ciklo pabaigos) ir joje kylančias ekonomines, socialines aplinkosaugines problemas;</i></p> <p><i>Diskutuoti apie socialiai atsakingą kaštų paskirstymą globaliose tiekimo grandinėse</i></p> <p><i>Diskutuoti apie socialinio verslo svarbą, sprendžiant socioekonominius iššūkius</i></p>	<p>Metodinis leidinys “Šeši žingsniai ir Tu - pasaulio pilietis! Vadovas dirbantiems su jaunimu” - https://www.pasauliopilietis.lt/metodines-priemones (metodai “Kaip jos mus pasiekia?”, “Tinklas”, “Dėlionė”, “Teisingos dalybos”)</p> <p>Metodinis leidinys “Globalusis švietimas - darniam pasauliui kurti” - https://jrd.lt/informacija-dirbantiems-su-jaunimu/metodiniai-leidiniai/el-biblioteka/yow_publication_lt-fin_2.pdf (metodai “Plastikinio vandens butelio gyvavimo ciklas”, “ką žinai apie šokoladą?”, “Kas ką gauna? Dalijimosi žaidimas”, “Žinok, ką dėvi”)</p>	<p>B3.4, B3 (visas pasiekimas)</p> <p>A5.4, B3.4, C5.3, B3 (visas pasiekimas)</p>

	<p>pareigos Lietuvoje ir ES. <i>Nepilnamečių ir jaunimo įsidarbinimo sąlygos Lietuvoje ir Europoje.*</i> <i>Namų ūkio ekonominio savarankiškumo prielaidos ir principai.*</i></p>	<p>(gražinti netinkančią prekę, gauti informacijos apie prekes ir paslaugas ir kt.). Nusakyti, kur ir kaip kreiptis įsigijus netinkamos kokybės prekę ar paslaugą, kokią pagalbą gali suteikti vartotojų teises ginančios organizacijos Mokyti įvairiuose informacijos šaltiniuose (spaudoje, internete ir kt.) rasti pavyzdžių, kaip įgyvendinami laisvosios rinkos principai Lietuvos valstybėje ir ES, pateikti argumentų savo nuomonei pagrįsti. Atskleisti intelektinės nuosavybės modelį pagrįstą gyvenimiškais pavyzdžiais.</p>		<p><i>Versli Lietuva</i> svetainėje pateikta <u>informacija</u> apie socialinio verslo svarbą sprendžiant socioekonominius iššūkius bei <u>mokymų medžiaga</u> (prieinama registruotiems vartotojams), kaip kurti socialinę verslą. (Esant poreikiui, <i>Versli Lietuva</i> gali parengti mokymo medžiagą, pritaikytą mokiniams.)</p>	<p>B3.3-4, B4.3-4</p>
--	---	---	--	---	-----------------------

		<p>Aiškintis įstatymus ir projektus, kurie reguliuoja jaunimo įsidarbinimo galimybes. Nagrinėti ir Lietuvos Respublikos, bei ES darbo pasiūlą. Įvertinti nelegalaus darbo (darbo nesudarius darbo sutarties) pasekmes darbuotojui, darbdaviui, valstybei. Susipažinti su Lietuvos teisės aktais, reglamentuojančiais duomenų ir programų naudojimą ir apsaugą. Aptarti neteisėtą programinės įrangos naudojimą ir teisinės tokio naudojimo pasekmes. Išsiaiškinti, kokių teisių turi įvairių kūrinių autoriai.</p> <p>https://asmanau.wordpress.com/</p>			
--	--	---	--	--	--

		https://duomenys.ugdo.me.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240 https://www.europarl.europa.eu/factsheets/lt/chapter/210/ekonomika-mokslas-ir-gyvenimo-kokybe			
<p>10) Globalizacija ir emigracija. Europos Sąjungos ekonomikos tvarumas. Jungtinių Tautų plėtros programa ir JT Darnaus vystymosi darbotvarkė. Ekonominiai, socialiniai, politiniai ir gamtosauginiai globalizacijos iššūkiai valstybėms ir jų piliečiams. <i>Veiksniai lemiantys emigraciją ir imigraciją, padariniai</i></p>	1-2	Pateikti ekonominio ES tvarumo programos pavyzdžius, susipažinti su ES sieku tapti neutralaus poveikio klimatui žemynu. (Europos Žaliosis kursas). Šiuos planus ir tikslus susieti su asmeninėmis ekonominėmis perspektyvomis. Pateikti pavyzdžius apie gamybą paremtą efektyviu išteklių naudojimu, ekologinės produkcijos ir energetikos vartojimo	Išvardinti pasaulio mastu sutartus tikslus, paaiškinti, kaip tai gali nulemti pasaulio raidą ir asmeninį pasirinkimą. <i>Tyrinėti socialiai atsakingų gamybos standartų (pvz., Fairtrade) veikimo principus</i> <i>Analizuoti globalios tarpusavio priklausomybės reiškinį, gyvenimo globalioje visuomenėje galimybes ir iššūkius</i>	Metodinis leidinys “Šeši žingsniai ir Tu - pasaulio pilietis! Vadovas dirbantiems su jaunimu” - https://www.pasauliopilietis.lt/metodines-priemones Metodinis leidinys “Globalusis švietimas ir pop kultūra” - Metodinis leidinys “Šeši žingsniai ir Tu - pasaulio pilietis! Vadovas dirbantiems su jaunimu” - https://www.pasauliopilietis.lt/metodines-priemones NVBO platformos virtualios pamokos -	A5.3, A2.4, A3.4, B3.4, B3 (visas pasiekimas) A1.4, A2.4, A5.4, B1.4, B3.4, C5.3

<p>valstybių ekonomikai.* Emigracijos ir imigracijos pavyzdžiai pasaulyje ir Lietuvoje.*</p>		<p>ženklina, ekologinius projektus, skatinančius neutralaus poveikio klimatui produkcijos kūrimą, žiedinės ekonomikos principus. Paaiškinti JT indėlį siekiant darnaus vystymosi tikslų. Išvardinti pasaulio mastu sutartus tikslus, paaiškinti, kaip tai gali nulemti pasaulio raidą ir asmeninį pasirinkimą. Analizuoti globalizacijos poveikio tautiniam tapatumui pavyzdžius. Aiškintis emigracijos Lietuvoje priežastis. Aiškintis imigracijos ir emigracijos ekonomines, socialines ir politines pasekmes.</p>	<p><i>Įsivertinti "asmeninį indėlį" į klimato kaitą</i> <i>Ieškoti JT Darnaus vystymosi tikslų apraiškų savo bendruomenėje</i> <i>Tyrinėti migracijos, žmogaus teisių, diskriminacijos ir socialinės atskirties sąsajas</i> <i>Tyrinėti migracijos ir klimato kaitos sąsajas</i></p> <p><u>Papildomos veiklos už mokyklos ribų:</u></p> <p><i>Patyriminės veiklos (pvz., orientacinis žaidimas), ieškant DVT apraiškų vietos bendruomenėje</i></p>	<p>https://vbplatforma.org/LT/projektai/dvt ("Darnus vystymasis ir ekologinis pėdsakas", "Klimato kaita", "Migracija ir pabėgėliai")</p> <p>NVBO platformos parengti Darnaus vystymosi tikslų atvirukai: https://vbplatforma.org/LT/biblioteka/564</p> <p>„InterCap“ (Lietuvos partneris – Diversity Development Group) sukurtas 6 mokymo modulių ciklas, skirtas stiprinti mokytojų gebėjimus migracijos ir darnaus vystymosi temomis.</p> <p>Tyrimo "Sąsajos tarp klimato kaitos, tarptautinės migracijos ir žmogaus teisių Darnaus vystymosi darbotvarkės 2030 kontekste" ataskaita -</p>	<p>A1.3, A4.2, A5.3-4, B1.3-4, B3.4, C2.4, C5.3</p> <p>A1.4, A5.4, B1.3-4, B3.4, C2.4, C3.4, C5.3</p> <p>A5.3-4, B3.4, C4.3</p>
--	--	--	--	---	---

		<p>Paaikinti globalizacijos itaką visuomenei ir jos kultūrai.</p> <p>https://mipas.lt/ https://unicef.lt/ https://www.migracija.lt/noriu-tapti-lr-pilie%C4%8Diu1 https://asmanau.wordpress.com/ https://duomenys.ugdo.me.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240 https://europa.eu/european-union/index_lt https://europa.eu/learning-corner/learning-materials_lt https://ec.europa.eu/lithuania/education_lt https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/es-ir-tarptautinis-bendradarbiavimas/darnus-vystymasis/darnus-vystymasis-ir-lietuva https://urm.lt/default/lt/uzsienio-politika/uzsienio-politikos-</p>		<p>https://vbplatforma.org/LT/biblioteka/563 (tyrimą NVBO platformos užsakymu atliko VšĮ “Diversity Development Group”)</p>	
--	--	---	--	--	--

			prioritetai/lietuva-ir-tarptautines-organizacijos/lietuva-ir-jungtinese-tautose https://epilietis.lrv.lt/dalyvauk-priimant-ir-keiciant-sprendimus			
5. Demokratiška savivalda - demokratinio valdymo, dialogo ir kompromiso principai piliečių kuriamose bendruomenėse	11) Nevyriausybinių visuomeninių grupės ir organizacijos. Asocijuotos ir neasocijuotos visuomenės interesų grupės, nevyriausybinių organizacijos (NVO). Interesų grupės ir jų santykis su valdžia - korporatyvizmas ir pliuralizmas. Jaunimo reikalų atstovavimas Lietuvoje ir Europos Sąjungoje. Jaunimo interesai ir politika demokratinėje valstybėje.	1-2	Paaiškinti kas yra visuomeninė organizacija, kuo jos skiriasi. Apibūdinti pasirinktų visuomeninių organizacijų, veikiančių gyvenamojoje vietovėje, veiklos pobūdį, paslaugas ir galimybes. Paaiškinti visuomeninių organizacijų vaidmenį politinėje bendruomenėje. Tirti visuomeninių organizacijų įtaką ir reikšmę žmonių teisių raidai, darbo santykiams, kultūrai, sportui ir kitose srityse.	Paaiškinti kas yra visuomeninė organizacija, kuo jos skiriasi. Paaiškinti visuomeninių organizacijų vaidmenį politinėje bendruomenėje. <i>Tyrinėti jaunimo dalyvavimo ir interesų atstovavimo principus Lietuvoje ir Europoje</i>	<p>Politikos stebėsenos platforma „Žinau, ką renku: kandidatų rinkiminius pažadai ir jų <u>stebėseną</u></p> <p><u>Baltosios pirštinės</u> – nevyriausybinių organizacija, vykdančių korupcijos prevenciją rinkimuose ir įgalinanti piliečius stebėti rinkimus. (visi pilnamečiai Lietuvos piliečiai gali būti savanoriais rinkimų stebėtojai).</p> <p>Europinė darbo su jaunimu vietos lygmeniu chartija // https://www.jtba.lt/wp-content/uploads/2019/0</p>	<p>A1.4, A2.4, A4.4, A5.4, B1.4, B2.4, C1.4, C2.4, C3.4</p> <p>A1.4, A2.4, A4.4, A5.4, B1.4, B2.4, C1.4, C2.4, C3.4</p> <p>B2.2, B2.3, C4.1</p>

	<p><i>Lietuvos jaunimo organizacijos ir projektai. Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT).*</i></p>		<p>Paaikinti asmeninę, socialinę ir politinę dalyvavimo organizacijose reikšmę. organizacijų veiklos sritys, kas naudojasi jų paslaugomis. Išskirti jaunimo organizacijas, nurodyti šių organizacijų veiklų pobūdį ir reikšmę formuojant pliuralistines visuomenė branduolį.</p> <p>https://jrd.lt/ https://jrd.lt/jaunimo-politika https://jrd.lt/informacija-jaunimui/savanoryste https://jrd.lt/informacija-dirbantiems-su-jaunimu https://jrd.lt/informacija-dirbantiems-su-jaunimu/pilietiskumo-ugdymas https://jrd.lt/informacija-jaunimui</p>		<p>8/Europine-darbo-su-jaunimu-vietos-lygmeniu-chartija.pdf ES jaunimo strategija // https://europa.eu/youth/strategy_lt</p>	<p>B2.2, B2.3, C4.1</p>
--	---	--	--	--	---	-------------------------

			https://asmanau.wordpress.com/ https://duomenys.ugdoma.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240 https://www.sauliusajungas.lt/ https://duomenys.ugdoma.lt/?mm/socialinis/med=11/253			
<p>12) Demokratija mokykloje ir mokyklos savivalda.</p> <p>LMS veikla. Demokratijos mokyklos svarba: mokyklos bendruomenės nariai, savivaldą formuojančios institucijos jų funkcijos ir veiklos metodai. Mokinių savivaldos modelis konkrečioje mokykloje. <i>Mokinių savivaldos</i></p>	1-2	<p>Tyrinėti, kas yra mokyklos ir vietos bendruomenės, kaip ji veikia, kokius klausimus ir problemas sprendžia. Nusakyti savivaldos esmę, paaiškinti kaip savivalda prisideda prie demokratiškos santykių kūrimo. Dalyvauti mokyklos ir vietos bendruomenės veikloje. Kelti bendrus tikslus ir jų siekti</p>	<p>Dalyvauti mokyklos ir vietos bendruomenės veikloje. Kelti bendrus tikslus ir jų siekti sprendžiant mokyklos ir vietos bendruomenės problemas. Kūrybiškai ir konstruktyviai bendrauti ir bendradarbiauti su mokyklos ir vietos bendruomenės nariais. <i>Tyrinėti, kas yra mokyklos ir vietos</i></p>	<p>Demokratinės mokyklos (DM) vykdomas projektas „Demokratinio ugdymo principais grįstų praktikų įdiegimas Lietuvoje“, kurio metu DM padeda mokykloms diegti demokratinio ugdymo principais grįstas praktikas, kurios padeda mokiniams įsitraukti į bendruomenės gyvenimą ir įgalina mokinius iš pasyvių stebėtojų tapti aktyviais</p>	B1.4, B2.4, C2.4	

<p><i>rinkimai, akcijos ir projektai.*</i></p>		<p>sprendžiant mokyklos ir vietos bendruomenės problemas. Kūrybiškai ir konstruktyviai bendrauti ir bendradarbiauti su mokyklos ir vietos bendruomenės nariais. Diskutuoti pilietinės visuomenės gyvenimo klausimais, išklausti kito nuomonę, pareikšti savąją, ją argumentuoti. Analizuoti savivaldos nuostatas, dalyvauti mokyklos savivaldos rinkimų organizavime. Dialogo, susitarimo, derybų ir kompromiso taikymas. Užsiimti projektinė veikla: politinės reklamos ir</p>	<p><i>bendruomenės, kaip ji veikia, kokius klausimus ir problemas sprendžia</i> <i>Ugdyti praktinius dalyvavimo gebėjimus ir įgūdžius priimant mokyklos bendruomenės sprendimus.</i></p>	<p>veikėjais, prisiimančiais atsakomybę už savo sprendimus, inicijuojančiais pokyčius bendruomenėje (Svetainėje pateikiamos Socialinės demokratijos ugdymo praktikų diegimo gairės, norintiems diegti socialinės demokratijos ugdymo praktikas mokykloje, gali kreiptis konsultacijų į DM)</p> <p>Metodinė priemonė <u><i>Atviras kodas:</i></u> <u><i>PILIETIS</i></u> (Demokratinių vertybių dėstymo modulis)</p>	<p>A1.4, A2.4, B1.4, B2.4</p>
--	--	---	---	--	-------------------------------

		<p>programos kūrimu, rinkimų imitacija.</p> <p>Dalyvauti ir bendradarbiauti individualiuose mokyklos ir mokinių savivaldos organizuojamuose projektuose ir renginiuose.</p> <p>https://asmanau.wordpress.com/</p> <p>https://duomenys.ugdo.me.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240</p>			
<p>13) Vietos savivaldos principai, modeliai ir funkcijos.</p> <p>Savivaldos institucijų funkcijos ir veiklos. Vietos savivaldos aktualijos ir problemos. Savivaldos institucijų rinkimai. <i>Savo gyvenamosios</i></p>	1-2	<p>Apibūdinti kuo savivaldos politika skiriasi nuo nacionalinės, kokia politinė, ekonominė ir kultūrinė klausimų specifika.</p> <p>Apsilankyti vietos savivaldybėje, stebėti savivaldos Tarybos posėdžius, dalyvauti savivaldos projektuose ir akcijose.</p>	<p>Puoselėti savo gyvenamosios vietovės ekonomiką, ekologiją, vartojimo kultūrą</p> <p><i>Tyrinėti darnios bendruomenės kūrimo principus;</i></p> <p>Nagrinėti vietos politikų vykdomą veiklą, vertinti vietos savivaldos poreikius ir veiklos rezultatus.</p>	<p>Bendruomenės socialinio žemėlapių kūrimas.</p> <p>Simuliacija darniai bendruomenei kurti.</p> <p>Simuliacija, kurioje skirtingos bendruomenėje veikiančios interesų grupės turi susitarti dėl bendruomenei aktualaus klausimo (pavyzdys - “The</p>	<p>A5.3-4, B2.3, B2.4</p> <p>A5.3-4, B2.3, B2.4</p> <p>A1.3, A2.4, A3.4, A4.3, C2.4, B2.3-4</p>

<p><i>vietovės pažinimo veiklos: kultūros objektų, kraštotyrimai ir etnografiniai tyrimai, kultūros paveldo saugojimo, puoselėjimo, kūrimo principai ir problemos.*</i></p>		<p>Paaikinti kaip vyksta savivaldų rinkimai gyvenamojoje vietovėje. Nagrinėti vietos politikų vykdomą veiklą, vertinti vietos savivaldos poreikius ir veiklos rezultatus. Susipažinti su savo gyvenamosios vietovės istorijos, kultūros, bei gamtiniu paveldu. Prisidėti prie kultūrinio paveldo ir istorinės atminties saugojimo. Puoselėti savo gyvenamosios vietovės ekonomiką, ekologiją, vartojimo kultūrą. Nagrinėti ir susipažinti su mikrorajono, bei miesto ir šalies kultūros paveldu, pateikti pavyzdžius, parengti pristatymus, ir lankymo maršrutus.</p>		<p>Mosque in Sleepyville”)</p> <p>– Jaunųjų konservatorių lygos (JKL) organizuojamas projektas „Pilietiškumo mokykla“, skirtas paskatinti jaunas žmones domėtis savivaldos veikla, siūlyti naujas idėjas gimtajam miestui, analizuojama jauno žmogaus veiklos svarba ir raginama nebijoti imtis atsakomybės sprendžiant miestui aktualias problemas. „Pilietiškumo mokykla“ – tai simuliacinis miesto tarybos renginys, kuriame dalyviai pasiskirsto į komandas ir imituoja rinkimus. Vėliau pagal jų rezultatus komandos suformuoja frakcijas miesto taryboje, išrenka merą ir susiskirsto pagal veiklas į</p>	<p>A1.4, A2.4, A4.4, A5.4, B1.4, B2.4, C1.4, C2.4</p>
---	--	---	--	---	---

		<p>Paaikinti pilietinę pareigą saugoti ir perduoti ateities kartoms kultūros paveldą. Iškelti kultūros paveldo apsaugos problemą ir siūlyti jos sprendimo būdus.</p> <p>https://asmanau.wordpress.com/ https://duomenys.ugdoma.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240 https://www.lsa.lt/nariai-savivaldybes/</p>		<p>komitetus, kuriuose diskutuoja miestui aktualiais klausimais.</p> <p>Demokratinės mokyklos 2021 m. vasarą surengta dieninė stovykla - MINI Vilnius, kurios metu vaikai patys kūrė miestą ir išgyveno demokratiją žaisdami (kitais metais toks miestas susikurs Aukštelėje ir remiantis pilotinėmis simuliacijomis bus rengiama metodinė medžiaga).</p> <p>Politikos stebėsenos platforma „Žinau, ką renku“: savivaldos stebėseną</p>	<p>A1.4, A2.4, A4.4, A5.4, B1.4, B2.4, C1.4, C2.4</p> <p>A1.4, A2.4, A4.4, A5.4, B1.4, B2.4, C1.4, C2.4, C3.4</p>
14) Tautinės ir politinės	1-2	<p>Paaikinti, kas yra tautinis, kultūrinis ir politinis tapatumas.</p>	<p>Padėti formuoti pilietinę ir politinę savimonę</p>	<p>Metodinė priemonė Atviras kodas:</p>	A3.3, C5.3

<p>bendruomenės samprata. Valdžios legitimumo (teisėtumo) problemos. Tautos ir valstybės, valstybingumo samprata. Lietuvių tautos ir valstybės formavimosi istoriniai principai ir bruožai. Šiuolaikinės valstybių formos: valdymas, sąranga ir režimai.</p>		<p>Nusakyti tautybės ir pilietybės santykį ir svarbą kuriant pilietinę visuomenę. Aiškintis, kokie yra asmens, šeimos, tautos ir valstybės ryšiai. Suformuluoti būdingiausius savo tautos bruožus. Nurodyti tautos ir valstybės požymius. Paaiškinti tautinės ir daugiatautės valstybės formavimosi bruožus. Paaiškinti kuo skiriasi tautinė ir politinė kultūra, kaip formuojasi pilietinė visuomenė arba politinė tauta. Aiškintis ką tautai reiškia valstybė, kokia yra tautos, kaip politinės bendruomenės, esmė. Išvardinti valstybių formas, suvokti jų turinį. Atpažinti demokratinio ir</p>		<p><u>PILIETIS</u> (Tapatumo ugdymo modulis)</p>	
--	--	---	--	--	--

		<p>nedemokratinio valdymo formas ir būdus, susieti su dabarties geopolitiniais įvykiais. Mokėti pristatyti Lietuvos, kaimyninių valstybių ir ES šalių valdymo, sąrangos ir režimo ypatumus, rasti panašumą ir skirtumus.</p> <p>https://mokslai.lietuviuzodynas.lt/teise/pagrindiniai-valstybes-pozymiai</p> <p>https://asmanau.wordpress.com/</p> <p>https://duomenys.ugdoma.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240</p>			
<p>15) Valstybinės ir atmintinos šventės. Istorinių ir religinių valstybinių švenčių prasmė ir reikšmė</p>	2-3	<p>Remiantis dabarties, Lietuvos valstybės gyvenimo pavyzdžiais ir per dalykų pamokas įgytomis žiniomis</p>		<p>Tarptautinių atmintinų dienų sąrašas: https://www.un.org/en/observances/list-days-weeks</p>	B1.4, C4.3-4

<p>pilietiniame ugdyme. 1253-07-06; 1918-02-16; 1990-03-11 – trijų Lietuvos valstybingumo etapų reikšmė šiandieninei Lietuvai. <i>Lietuvos ir tarptautinės atmintinos istorinių įvykių datos, jų sąsajos su praeitimi ir dabartimi, Lietuvos ir pasaulio kultūra.*</i></p>		<p>apie Lietuvos praeitį, mokėti pristatyti svarbiausius Lietuvos valstybingumo etapus ir svarbiausius įvykius. Nagrinėti laisvės, demokratijos gynimo pavyzdžius, diskutuoti, kodėl svarbu ir būtina užtikrinti demokratijos tradicijų tęstinumą, kultūros paveldą. Remiantis Lietuvos ir tarptautinėmis atmintinomis datomis mokėti paaiškinti svarbiausius įvykius pasaulyje, Europoje ir Lietuvoje, rasti sąsajas ir įvykių reikšmę dabarčiai. Parengti valstybinių ir atmintinų dienų, švenčių kalendorių ar laiko juostą.</p>			
--	--	---	--	--	--

		https://www.lrt.lt/projektai/sausio-13 https://www.lrt.lt/tema/atvira-istorijos-pamoka https://www.lrt.lt/tema/laisves-banga https://duomenys.ugdoma.lt/?veikla/aktualijos/med=15/240			
Viso	33 val.				
Rezervinis valandų skaičius	4 val.	<p>Valandų skaičius ir ilgalaikis plano temų apimtis gali būti pritaikyta prie konkretaus mokytojo individualios veiklos, mokyklos tradicijų, regionų ar miestų ir rajonų kultūrinės, istorinės aplinkos.</p>			